

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 19/09/2024 14:38
Sayı: E-120.07.03-1497115
TÜRKİYE CUMHURİYETİNİN YÜZÜNCÜ YILI

7/12824
GK 164

ACELE

Sayı : E-72079556-610-12865763

Konu : Soru Önergeleri (7/12824)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 11.06.2024 tarihli ve 1442326 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Mersin Milletvekili Sayın Perihan KOCA tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/12824 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/12824 Cevap Metni (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FE46D2E9-9953-4CCE-8192-ECE173CF1EAE

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK

Sosyal Çalışmacı

Telefon No: (312) 705 73 30

Mersin Milletvekili Sayın **Perihan KOCA**'ya Ait 7/12824 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında yayımlanan 26.05.2023 tarihli ve 32202 sayılı Evde Bakım Yardımı Yönetmeliği uyarınca Engelli Sağlık Kurulu Raporu'nda yetişkinler için tam bağımlı/ağır engelli, çocuklar için "Çok ileri düzeyde özel gereksinimi var (ÖGV)", "Belirgin ÖGV" ve "Özel koşul gereksinimi var (ÖKGV)" ibaresi olan ve hanede kişi başına düşen geliri net asgari ücretin 2/3'ünün altında bulunan engelli bireylerin evde bakımlarının sağlanması için Bakanlığımızca "Evde Bakım Yardımı" yapılmaktadır.

Yardımdan yararlanmak isteyen ve mevzuatta belirtilen şartları taşıyan engelli birey ve bakım veren ikamet ettikleri hanede ziyaret edilmekte ve yaşadıkları koşullar değerlendirilerek bakım veren tarafından ihtiyaçların sağlıklı şekilde karşılanabileceği kanaati olduğu takdirde yardım başlatılmaktadır.

2024 yılı Temmuz ayı itibarıyla hak sahibi başına aylık 9.077 TL ödeme yapılmakta olup 554.922 kişi evde bakım yardımından faydalanmaktadır.

Ayrıca 2010 yılında yapılan yasal düzenleme neticesinde, engelli bakım hizmetleri alanında yeni bir hizmet modeli olan "evde bakıma destek hizmeti" için gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Bu hizmet modelimiz ile evinde bakılan ancak evde bakım yardımı yararlanmayan bakım ihtiyacı olan engelli bireyin veya ailesinin talep etmesi hâlinde resmi bakım merkezlerinde çalışan bakım personelinin, engelli bireyin ikamet adresine giderek tam veya yarı zamanlı hizmet sunmasını içermektedir. Zaman planlaması, hazırlanacak sosyal inceleme raporu ile belirlenmektedir.

19-23 Kasım 2007 tarihinde mülga T.C. Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen III. Bakım Hizmetleri Özürlüler Şurası'nda yer alan önerilere ilişkin birçok tavsiye kararı alınmıştır.

Engelli bireylere yönelik hak ve hizmetler başta Anayasa olmak üzere 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun ile güvence altına alınmıştır. Buna göre ülkemizdeki bakıma ihtiyacı olan engelliler; evde bakım yardımı, yatılı ve gündüz kuruluş hizmetleri, ev tipi bakım hizmeti, geçici misafir bakım gibi çeşitlenen bakım hizmetlerinden yararlanabilmektedir.

Öte yandan, bakım hizmetlerinin finansal açıdan sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla ulusal bir sistemin oluşturulması hedefi; 12. Kalkınma Planı, Cumhurbaşkanlığı 2024 Yıllık Programı ve Engelli ve Yaşlı Hakları Ulusal Eylem Planları gibi üst politika belgelerinde somutlaştırılmıştır. Bu kapsamda, Bakanlığımız tarafından bugüne kadar gerçekleştirilen çalışmalar şu şekildedir:

- Yaşlılık Şûrası: 20-22 Şubat 2019 tarihlerinde düzenlenen "I. Yaşlılık Şûrası"nın Bakım Ekonomisi Komisyonu çalışmalarında; bakım güvence sisteminin finansmanında primli modelin değerlendirilerek ülkemiz koşullarına uygun bir bakım güvence sisteminin oluşturulması görüşü ortaya çıkmıştır.

- Engelli ve Yaşlı Bireyler İçin Bakım Sigortası Konusunda TAIEX Çalıştayı: 20-21 Ocak 2021 tarihlerinde Bakanlığımız koordinasyonunda düzenlenen Çalıştay'da engelli ve yaşlı bireylere yönelik bakım modelleri ve bu modellerin finansman yöntemlerine ilişkin ülke örnekleri ele alınmıştır.

• TBMM Meclis Araştırma Komisyonu: 2022 yılı Haziran ayında TBMM bünyesinde “Yaşlıların Hayatın Çeşitli Alanlarında Yaşadıkları sorunların Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu”nun Raporu Şubat 2023’te yayımlanmıştır. Komisyon Raporu’nda, sürdürülebilir ve geniş kapsamlı bir bakım güvence modeline ihtiyaç duyulduğu vurgulanmıştır.

• Yaşlanma Vizyon Belgesi ve Yaşlı Hakları Ulusal Eylem Planı (2023-2025): 6 politika alanında 16 hedef ve 51 eylem alanında 183 faaliyeti içeren Eylem Planı 29 Nisan 2023 tarihinde kamuoyuyla paylaşılmıştır. Eylem Planı’nın Aktif ve Sağlıklı Yaşlanma politika alanında “uzun süreli bakım hizmetlerinin güçlendirilmesi” hedefini gerçekleştirmek üzere ‘Finansal sürdürülebilirlik açısından ulusal bakım güvence modeli oluşturulmasına yönelik çalışmaların gerçekleştirilmesi’ne ilişkin faaliyetler yer almaktadır.

• Uzun Süreli Bakım Güvence Sistemi Çalıştay: Türkiye’de uygulanabilir ve sürdürülebilir bakım güvence modellerinin ele alındığı Çalıştay, 5 Ekim 2023 tarihinde Bakanlığımız koordinasyonunda ilgili tüm tarafların katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Çalıştay sonuçları raporlaştırılmıştır.

• Engelli Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu 2023 Yılı II. Toplantısı: 5 Ekim 2023 tarihinde “Uzun Süreli Bakım Güvence Sistemi” gündemiyle gerçekleştirilmiştir. Kurul’da konuya ilişkin ilgili kamu kurum ve kuruluşları, akademisyenler ve STK temsilcilerinden bir Çalışma Grubu oluşturulması kararı alınmıştır.

• Uzun Süreli Bakım Güvence Sistemi Çalışma Grubu Toplantısı: Çalışma Grubu’nun ilk toplantısı 9 Şubat 2024 tarihinde kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve STK temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

2024 Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı ile 12. Kalkınma Planı’ndaki “407.1. Yaşlı bakım hizmetlerinin finansmanı için bakım sigortası kurulacaktır.” tedbirinden sorumlu kurum Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak belirlenmiştir.

Diğer taraftan, Bakanlığımızın engelli bireylere yönelik bakım hizmetlerinde temel bakış açısı; engelli bireylerin ailelerinin yanında, sosyal çevrelerinden ayrılmadan bakımına öncelik vermektir. Bu kapsamda, Bakanlığımız tarafından aile yanında veya yaşadığı çevrede bakılması mümkün olan engelli bireyler, toplum temelli bakım hizmetleriyle desteklenmekte ve aile yanında bakımı mümkün olmadı hallerde yatılı kurumsal bakım hizmeti sunulmaktadır.

Bakanlığımıza bağlı Engelli Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi ve bu merkezlerden ücretsiz olarak yatılı bakım hizmeti alan kişi sayıları vb. güncel veriler Bakanlığımız internet sitesinde yer alan Aylık İstatistik Bültenlerinde ayrıntılı olarak yayımlanmaktadır.

Engelli Bakım ve Rehabilitasyon Merkezlerinde; engelli bireylerin var olan yeteneklerinin geliştirilmesine ve sosyal hayata uyumuna yönelik çalışmalar yapılmakta olup engelli bireylerin rehabilitasyonu için bireysel ve grup çalışması odaları, iş-ugraşı odaları, fizik tedavi salonu gibi birimler bulunmaktadır.

Engelli bireylere yönelik kurumsal bakım hizmetlerinin yanı sıra toplum temelli bakım hizmet modelleri çeşitlendirilmekte ve geliştirilmekte olup bu kapsamda evde bakım yardımı, gündüzlü bakım hizmetleri, sosyal yardım, geçici misafir bakım ve ev tipi sosyal hizmet modeli olan umut evleri hizmetleri sunulmakta olup hâlihazırda kişisel asistan sistemimiz bulunmamaktadır.

Öte yandan Bakanlığımız, engelli bireylerin istihdamına ve toplumsal hayata etkin olarak katılımına büyük önem vermektedir.

Engelli kamu personel alımları ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçlarına ve taleplerine göre belirlenmektedir. İlgili mevzuat uyarınca kamu kurum ve kuruluşları bir sonraki yıl için engelli memur alımı yapacakları münhal kadrolarını; ilgili yılın Ekim ayı sonuna kadar Bakanlığımıza iletmekte olup, ie alınacak engellilerin sayıları ve nitelikleri talep bildirme tarihinde ilgili kurum ve kuruluşlar ile tekrar görüşülerek belirlenmektedir.

Kamudaki engelli ii kontenjanı 4857 sayılı İř Kanununun 30 uncu maddesi uyarınca %4, engelli memur kontenjanı 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 53 üncü maddesi uyarınca %3 olarak uygulanmaktadır. Temmuz ayı itibarıyla kamudaki engelli istihdam oranı %2,65'dir.